

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **ECOPLAST, spol. s r.o.**, se sídlem Kalendova 688, Hradec Králové, zastoupeného JUDr. Ing. Tomášem Matouškem, advokátem se sídlem Dukelská 15, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2006, č. j. 18/89089/2005-491, o prominutí správního poplatku u žádosti o prominutí příslušenství daně, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2007, č. j. 11 Ca 88/2006 – 26,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2007, č. j. 11 Ca 88/2006 – 26, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva financí (dále jen „žalovaný“) ze dne 16. 1. 2006, č. j. 18/89089/2005-491. Tímto rozhodnutím nebylo vyhověno žádosti stěžovatele ze dne 22. 4. 2005 o prominutí správního poplatku v řízení o žádosti o prominutí příslušenství daně z přidané hodnoty za zdaňovací období od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2002 podané u Finančního úřadu v Hradci Králové (dále jen „finanční úřad“).

Stěžovatel označuje za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění

(dále jen „s. ř. s.“). Městský soud dle jeho názoru dospěl k nesprávnému závěru, že rozhodnutí žalovaného podle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), nepodléhá přezkoumání ve správním soudnictví. Stěžovatel konstatuje, že jsou mu známy dva rozsudky Nejvyššího správního soudu, v nichž byl vyjádřen opačný názor. V rozhodnutí ze dne 30. 11. 2005, č. j. 6 A 69/2000 – 55, Nejvyšší správní soud judikoval, že rozhodnutí podle § 55a daňového řádu může být podrobena soudnímu přezkumu. V rozsudku ze dne 22. 2. 2007, č. j. 2 Afs 159/2005 – 43, pak Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že soudní přezkum rozhodnutí vydaného podle § 55a daňového řádu „samozřejmě není vyloučen“, přičemž k tomu soud rovněž dodal, že dřívější opačná judikatura je již překonána. Stěžovatel dále namítá nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného soudního rozhodnutí. Již v podané žalobě podle svého tvrzení uváděl, že rozhodnutí žalovaného lze přezkoumat ve správním soudnictví a k tomu i odkazoval na zmíněnou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Navzdory tomu městský soud žalobu odmítl, aniž by se s touto argumentací žalobce vypořádal.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující relevantní skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Stěžovatel podal u finančního úřadu dne 8. 2. 2005 žádost ve věci prominutí daňového penále. Finanční úřad při přezkoumání této žádosti zjistil, že při podání nebyl zaplacen poplatek stanovený zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“). Proto stěžovatele dne 15. 4. 2005 vyzval výzvou dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích k jeho zaplacení, a to v částce 1000 Kč do 15 dnů ode dne, který následuje po doručení výzvy. Stěžovatel byl ve výzvě poučen, že nebude-li poplatek v uvedené lhůtě zaplacen, zahájené řízení bude zastaveno (§ 5 odst. 4 zákona o správních poplatcích a § 27 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků). Současně byl poučen o tom, že proti výzvě lze podat odvolání ve lhůtě do 15 dnů ode dne, který následuje po doručení této výzvy, a to písemně nebo ústně do protokolu u finančního úřadu (§ 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích a § 48 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků), přičemž podané odvolání nemá odkladný účinek (§ 48 odst. 12 zákona o správě daní a poplatků).

Stěžovatel na výzvu k zaplacení správního poplatku reagoval podáním ze dne 22. 4. 2005 označeným jako „žádost o prominutí správních poplatků“. V textu žádal o prominutí správních poplatků k žádostem o prominutí daňového penále na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2002, na dani silniční za rok 2001 a 2003 a na dani z přidané hodnoty za rok 2002. Namítl, že správní poplatek ve výši 1000 Kč je příliš vysoký, a to zejména s ohledem na výši částky, o jejíž prominutí žádá. Stěžovatel uvedl, že povinnost uhradit správní poplatek v částce převyšující předmět podané žádosti ho ve svém důsledku zbavuje možnosti mimořádný opravný prostředek uplatnit.

Finanční úřad žádost stěžovatele postoupil k rozhodnutí žalovanému. Ten o ní rozhodl dle § 55a zákona o správě daní a poplatků a rozhodnutím ze dne 16. 1. 2006, č. j. 18/89089/2005-491, žádosti stěžovatele nevyhověl. Rozhodnutí neobsahovalo žádné odůvodnění, stěžovatel byl poučen o tom, že proti tomuto

rozhodnutí nejsou opravné prostředky připuštěny (§ 55a odst. 4 zákona o správě daní a poplatků).

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou ve správním soudnictví. Zde uvedl, že rozhodnutí žalovaného vydané v této věci je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Dle jeho názoru i rozhodnutí vydaná na základě volné úvahy správního orgánu lze ve správním soudnictví přezkoumat. V opačném případě by nebylo možné přezkoumat, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení, či zda je nezneužil, a zda rozhodnutí předcházely řádný a spravedlivý proces. K tomu stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 6 A 69/2000 – 55, publikovaný na www.nssoud.cz. Dále konstatoval, že ve svém návrhu na prominutí správních poplatků uvedl odpovídající důvody, s nimiž se žalovaný nevypořádal, a návrh stěžovatele bez dalšího zamítl. Stěžovatel na základě uvedeného navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Městský soud se v odůvodnění svého rozhodnutí zabýval otázkou, zda jsou v daném případě splněny zákonem stanovené podmínky pro věcný přezkum. Dospěl přitom k závěru, že rozhodnutí vydané podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků je vyloučeno z přezkumu ve správním soudnictví, protože takové rozhodnutí nemá povahu úkonu, který zakládá, mění nebo ruší práva, ani závazně neurčuje práva a povinnost, nerozhoduje se jím proto o právu ve smyslu nároku založeného zákonem. Žalobu proto podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s., odmítl jako nepřípustnou. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2007, č. j. 7 Afs 149/2006 – 74, v němž byl vysloven shodný názor.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. řádně zastoupen. Stěžovatel formálně opírá kasační stížnost o důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. o nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Obsahově námitky tomuto určení odpovídají. Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] nebo bylo-li zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Po přezkoumání napadeného rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Městský soud v řízení o žalobě převzal názor žalovaného, dle něhož bylo namístež o žádosti stěžovatele o prominutí správního poplatku rozhodnout dle § 55a zákona

o správě daní a poplatků. Tento závěr žalovaného byl však chybný a neodpovídal povaze věci, která byla předmětem daného řízení.

Stěžovatel zahájil řízení o prominutí daně (zde penále) dle § 55a zákona o správě daní a poplatků a v rámci tohoto řízení byl finančním úřadem vyzván dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích, aby uhradil správní poplatek podle položky 1 písm. c) Sazebníku. Proti této výzvě lze dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích podat odvolání. Jestliže tedy stěžovatel reagoval na výzvu k zaplacení správního poplatku v průběhu odvolací lhůty podáním, které sice nazval jako „žádost o prominutí správních poplatků“, ale v obsahu zpochybňoval výši vyměřeného správního poplatku vzhledem k částce penále, o jehož prominutí žádal, pak se obsahově jednalo o odvolání proti uvedené výzvě a finančním úřadem mělo být takto posouzeno. Tato povinnost správce daně je zakotvena v § 21 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků, dle něhož: „*pro řízení je rozhodující obsah podání, i když je nesprávně označeno*“. Je-li obsah podání v rozporu s jeho označením, pak je dotýčný správní orgán povinen vyzvat podatele k odstranění nejasností. Není však přípustné, aby takovému podání přisoudil zcela jiný obsah, který předmětu řízení neodpovídá.

Žalovaný byl proto po předložení podání stěžovatele ze dne 22. 4. 2005 povinen rozhodnout o odvolání proti výzvě k zaplacení správního poplatku dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích. Pokud by odvolání nevyhovělo a správní poplatek by nebyl stěžovatelem uhrazen, řízení o návrhu na prominutí penále by bylo v souladu s § 5 odst. 4 zákona o správních poplatcích zastaveno. Úkon, který byl předmětem poplatku, není v případě nezaplacení správního poplatku být vůbec proveden (až na zákonem stanovené výjimky). Na správním poplatku v případě stěžovatele tedy vůbec nemohl vzniknout dluh, který by mohl být případně zahrnut pod legislativní zkratku „daň“ a jako takový být předmětem žádosti o prominutí dle § 55a zákona o správě daní a poplatků.

Podle § 55a odst. 1 zákona o správě daní a poplatků „*ministerstvo může daň zcela nebo částečně prominout z důvodů nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. U příslušnosti daně tak může učinit i z důvodu odstranění tvrdosti. K tomuto prominutí může dojít v kterémkoli stadiu daňového řízení.*“ Rozhodnutí žalovaného o podání stěžovatele ze dne 22. 4. 2005 dle § 55a zákona o správě daní a poplatků namísto § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích bylo tedy vydáno zcela mimo zákonný rámec.

Městský soud v řízení o žalobě vycházel při přezkoumání předmětu sporu stejně jako žalovaný z právního předpisu, jenž na věc nedopadá, na aplikaci tohoto právního předpisu postavil svůj závěr, který má pro stěžovatele zcela zásadní důsledky, tj. odmítnutí meritorního projednání věci, a zatížil tak řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Dle názoru zdejšího soudu není totiž možné připustit, aby byla v kontextu podané žaloby bez dalšího posuzována zákonnost stěžovatelem napadeného správního rozhodnutí podle předpisu a ustanovení, které neměly být na věc aplikovány.

Nejvyšší správní soud zde odkazuje na obecně uznávanou zásadu *iura novit curia* (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2006, č. j. 6 A 25/2002 – 59, publikovaný pod č. 950/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz),

ze které vyplývá, že soud znající právo sám posoudí aplikaci správného právního předpisu, neboť ke správnému rozhodnutí o subjektivním právu je nutná znalost objektivního práva. Tento požadavek pak nabývá na významu, když výsledkem posouzení je odmítnutí poskytnutí soudní ochrany, jak tomu bylo v dané věci.

Na základě uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že městský soud v dané věci zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, k čemuž Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti i bez námítky stěžovatele.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud pochybil, když žalobu jako nepřijatelnou zamítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jelikož v posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro odmítnutí žalobního návrhu, Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Městský soud je v něm povinen v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, znovu posoudit žalobní návrh stěžovatele.

V novém rozhodnutí pak městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2008

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu